

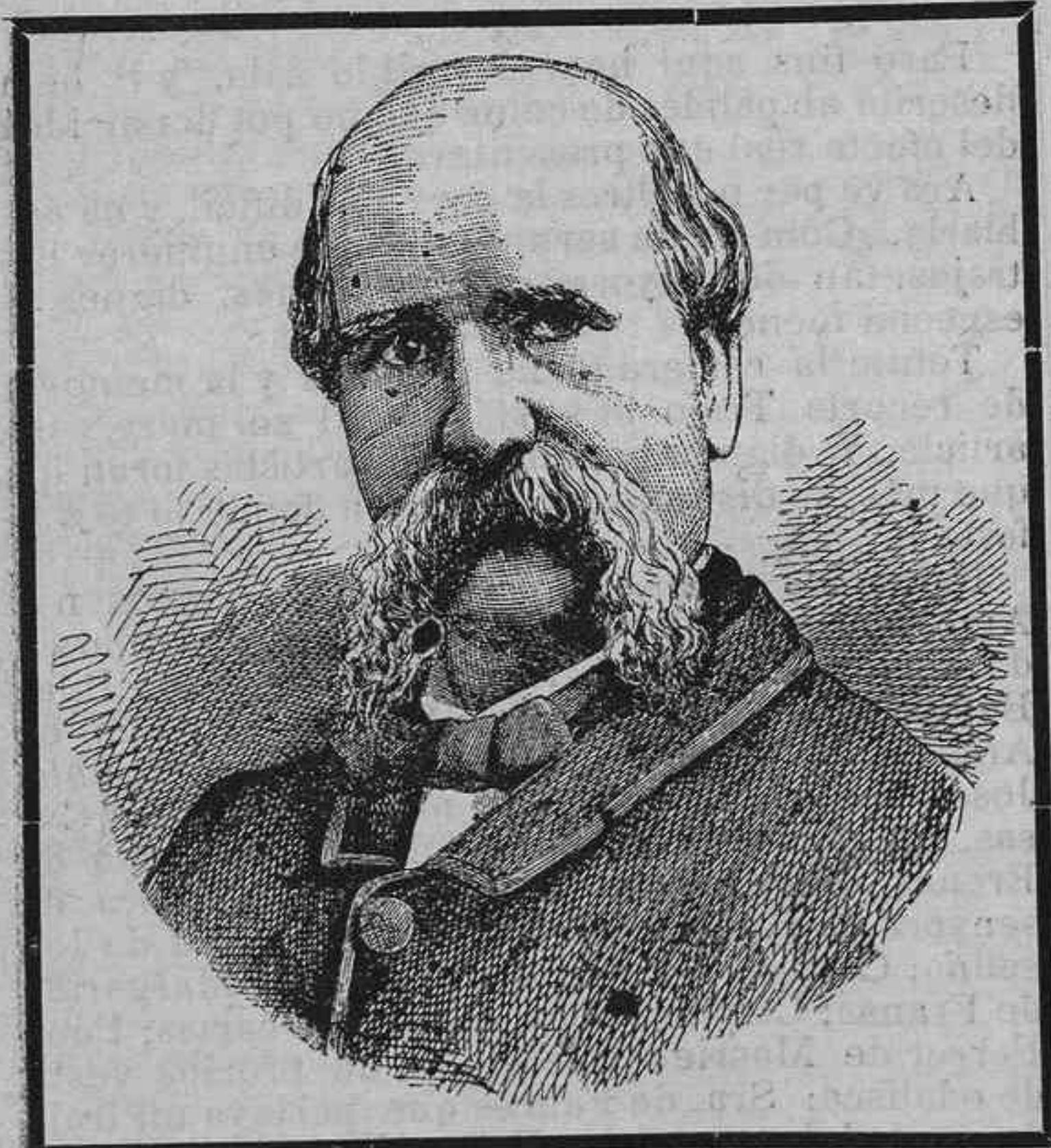
PERIÓDICH SATIRICH,
 HUMORÍSTICH, IL - LUSTRAT Y LITERARI
 DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA
 Números atrassats 20 centims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
 LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
 BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ
 Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
 Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

ILDEFONSO CERDÁ.

La millor flor que figura
 en sa fúnebre corona,
 es lo sèu plano d' *Ensanche*
 que ha transformat Barcelona.

LO BALL DEL CÍRCUL ARTÍSTICH.

Si haguéssim de descriure al menudeig la magnífica festa celebrada pèls artistes de Barcelona, la nit del dilluns passat en lo *Teatro Lirich* no 'n tindriam prou ab tot lo número de LA ESQUELLA. Unas sis horas durá 'l ball y no bastava la quarta part de un dia pera ferse càrrech de aquell conjunt de maravellas. L' aspecte general y 'ls detalls de la ornamentació, qu' era espléndida y profusa, y després l' exámen minucios de un miiler de trajos perteneixents á tots los gustos, á totes las épocas y á tots los païssos, inclús lo país ideal de la fantasia, exigeixen temps, espay y una poderosa forsa de atenció, superior á las humanas facultats. Un ball de tal importancia resulta una verdadera orgia de la vista.

Bè nan comensat los artistes y enorgullirse poden de haver introduhit tan brillantment á Espanya una costum ja aclimatada en Roma, París, Viena y demès capitals ahont lo cultiu del art constituheix un verdader element de vida. Per Barcelona haurá entrat també, com tants altres, aquest nou element de progrés y de cultura.

Perque un ball com lo del *Teatro Lirich* no es propiament una diversió: es més bè una manifestació de bon gust y de riquesa. A gosar s' hi va; pero no ab l' alborotada alegría propia dels balls de máscaras, ahont tantas llibertats se permeten y tantas bromas resultan lícitas y admesas; s' hi gosa sí: s' hi gosa contemplant los prodigiosos recursos del art, aplicats á una festa á la qual sols los artistes ab sas intuicions y coneixements poden donarhi tó, subjugant á la riquesa ab las suaus cadenas del bon gust.

Anys endarrera 'ls artistes barcelonins s' explayavan celebrant balls humorístichs tan famo-

sos com los de la *Paloma* y 'l *Gavilán*. ¿Qui no recorda aquelles bromassas?

Pero tot alló ha passat. Los héroes de aquelles festas carnavalescas son avuy homes reposats, pléns d' experiéncia y una nova generació més séria y ab altres aspiracions més formals ha anat invadint lo camp a on l' art se cultiva. Lo noy ajogassat s' ha transformat en jove serio que pensa ab lo porvenir. A l' alegríia infantil ha succehit l' aplóm de l' ado'escéncia que té coneixement de las sèvas forsas y sobrat alé per arribar al terme que 's proposa.

Ab tot aixó lo que pert la jovialitat ho guanya de sobras la cultura de Barcelona. Se riu menos; pero l' esperit disfruta al doble: lo nivell de la ilustració puja, y s' estrenyen més y més las bonas relacions entre 'ls artistas y las classes elevadas de la societat que avants los miravan ab més ó menos justificat desdeny, sent aixís que mútuament se necessitan.

Clarament demostra lo que dihém la concurrencia de las primeras familias de la capital al ball del *Teatro Lirich*. Allá van donarse cita todas las eminencias de la fortuna y de la belleza. Los artistas acabavan de triunfar sobre las rancias prevencions. Y desde 'l primer moment se veyá qu' eran dignes de aquest senyalat triunfo.

Lo *Teatro Lirich* es un dels locals més preciosos que conta Barcelona; pero 'l dilluns á la nit lo *Teatro Lirich* estava tan desconegut, que no conservava una sola de sas líneas, ni deixava veure 'l menor de sos habituals adornos. Tenía á la vegada l' aspecte de gran saló, de preciós jardí, de interessant museo y de brillant apoteosis escénica, formant un conjunt sorprendent.

Quinze días escassos bastaren á efectuar tan pasmosa transformació.

Qualsevol home del poble, al penetrar allí dintre, hauría exclamat:

—¡Aixó es un Cel!

Y en efecte alló era 'l cel del art y del bon gust.

Ocupava la testera dels fons del escenari lo tablado dels músichs, destacantse unas grans paletas de pintor, ab los títuls dels balls que formavan lo programa. A un costat y altre del escenari corrian uns intercolumnis ab elegants estancias. Adelantantse desde 'l fons del escenari fins á mitja sala, s' extenia un inmens velarium, ahont sobre fondo d' or se destacava una alegoria de l' *Art presentant lo Carnaval á la Societat*, compost y pintat ab un garbo superior.

A l' altra testera, sobre la porta d' entrada desplegava sas dos rampas una monumental escalinata. Desde la porta adornada ab cariátides representant las figuras de Arlequí y Polichinela, fins las motlluras de la barana y 'ls ángels qu' en la part superior sostenían l' escut del *Círcul Artístich*, tots los detalls eran de gust irreprotxable en aqueixa hermosa mostra arquitectónica. Cubría la part superior de l' escalinata una elegant marquesina sota la qual s' extragueren los números de la tómbola d' obras pictóricas ab que 'ls artistas obsequiaren á las senyoras que concorregueren al ball.

Los palcos baixos havían desaparecut completament sota uns xispejants tapissos, qu' eransense desentomar lo més mínim—la nota humorística de la sala. Russinyol tingué la idea felís de pintar en ells escenas góticas, á imitació de las miniaturas dels códices antichs. Y com no volém privar als lectors de la *ESQUELLA* de uns detalls que quadran tan bé ab la índole del nos-

tre semanari, los nostres lectors trobarán reproduhidas fidelment tan joyosas obras d' art en las páginas centrals del present número, ab lo lema mateix qu' escrit en lletra gótica ostentava cada tapís.

Ja hem recorregut los baixos del hermós saló: queda sols la galería superior transformada en museo jardí. Al fons, preciosos tapissos *Gobelins* y *Flamenchs* destacantse entre una espessura de superbas plantas. Sobre la barana los més richs y variats objectes d' art de carácter monumental. Ara maniquís vestits ab armaduras auténticas; ara grans jerros japonesos y xinos: aquí un grandió Budha tot daurat; allá una copia exacta de la famosa Venus de Milo. A la esquerra un tigre disecat; á la dreta un porch sanglar aguantant una monstruosa pipa ab sos ullals. Per tot arrèu lo capritxo unit á la belleza; lo detall brillant destacantse sense detriment del conjunt en un fons de una gran distinció. Objectes los més variats de un inmens valor artístich lluhint per totas parts y per totas parts brillant tan ó més qu' ells aquell secret de saberlos colocar que posseheixen solzament los verdaders artistas.

Era cosa de cridar com en los teatros:—Que surtin los autors.

Pero no hi havia necessitat: tothom los coneixía, tothom repetía 'ls noms de Pellicer, Soler y Rovirosa, Rusñol, Pascós, Chía, Labarta, Masriera, Riquer, Xumetra, Rogent, Vilumara, Clarassó, Llimona, Carbonell, Pellicer Monseny y 'l jardiner Oliva.

Lo saló, las targetas, los programas tots los elements en fi, eran de un gust irreprotxable. Los artistas barceloníns han demostrat que no tenen rival, quan se proposan realisar una solemnitat per enaldir l' art que professan.

Pero fins aquí hem descrit la sala, y l' hem descrita ab palidés de color que no pot donar idea del efecte real que presentava.

Ara vè per nosaltres la part més difícil, y es poblarla. ¿Cóm ha de sernos possible enumerar los trajos, tan de senyoras com d' homes, dignes d' especial menció?

Tenim la cartera plena de notas y la memoria de recorts. Trajo hi havia qu' ell sol mereix un article. Y diguémo també: los artistas foren los que més se distingiren. Ells han donat lo tó á la festa.

Entre las damas sobresortían las germanas Arroyal que anavan de Mercuri, de Papallona y d' Esmeralda; María Auge, de japonesa; Pilar Batlle, época del Directori; Sra. de Cassaña, de Ana de Médicis; Srta. Cassaña, de *incroyable*; Josefina Coll, de pescadora napolitana; Elisa Casas, de dama de primers del sigle; Rafaela de Erenas, de Minerva; Dolores Puig de Fabra de senyora de Rubens; Araceli Fabra, época de Josefina; Consuelo Fabra de Fusca; de Margarida de Fransa; Camila Fabra, de joch de cartas; Pepa Ferrer de Masriera que lluhía un preciós vestit de odalisca; Sra. de Fabrés que portava un trajo de còrt del temps de Felip II, que semblava arrancat de un dels quadros de l' época, del museo de Madrit; Clara Golférichs, de Julieta; Antonia Ladico de Sardá, de Mosquetera; Sra. de Labarta, de odalisca; Aurora Masó, de granader; Margarida Moréu, de preciosa ridícula; Faustina Mata Guerrero, de Bella Elena; Julia Montaner, de egipcia, un dels millors trajos del ball; Laura Pompido, de bruixa y Teresa Pompido, d' Elena; Sra. Martí de Pellicer, apropiadíssim trajo de so-

cietat del temps de María Cristina; María Robert y Suris, de pagesa suïssa y Victoria Robert de Baster, época del Directori; Elissa Soujol, de Pompadour; Joana Seix, dama del any 30; Alexandrina Soler, dama del any 20, de admirable propietat; Gayetana Tamburini, dama alemana de la Edat mitja; Inés de Vaudrey, un preciós trajo turch autèntich; Sra. Vilanova, Maria Stuard.

Citèem sols una mínima part de las damas que sigueren lo millor adorno de la festa.

Entre 'ls homes eran de veure Pompeyo Gener vestit de Marqués de Pescaire en la batalla de Pavia, ab tal riquesa de detalls y tal número de pessas autènticas que 's confonia ab l' original; los Srs. Seix y Casas, dos elegants del sigle XII, que semblavan arrancats dels tapissos de Russinyol; Ferrer y Soler, ab un trajo apropiadíssim de Lansquenet del sigle XVI; Miret, Palaudarias y Sorolla, ab trajos italiàns del 1500; Pellicer, convertit en un artista romàntich de l' any 30 que feya pensar ab Espronceda; Russiñol que recordava á Piferrer; Soler y Rovirosa, un brigadier del any 12 de una realitat pasmosa; Monseny, un senyor de mitjans del sigle ab cara de pasta d' agnus; Cusi, rich trajo de florentí del sigle XV; Lorenzale y Tòlosa, italiàns de l' Edat mitja; Clarassó, bandoler andalús; Illas, general del Directori; Fabrés, magnífich trajo del temps de Felip II; Leopoldo Roca, de Carlos IX de Fransa; Galofre, de D. José de la ópera *Carmen*; Pepet Masriera, albanés; Lairet, beduhí; Enrich Moragas girondí; Barrionuevo, guerrero persa; Joaquím Ferrán, Felip II; Pellicer Monseny y Llausás, elegants del sigle passat; Eloy Erbás, mandarí xino; germans Tintorer; grechs; Tamburini, senyor espanyol del sigle XV; Labarta, jefe árabe; Lluís Alfonso y Modest Sánchez Ortiz, de marroquins; Masó Torrents, árabe acabat; Rogent, petxer alemany; Fernández (Napoleón), de Rubens; Vilumara, de persa; Meiffren y Oller, de *canotiers*; Antón Rosés, noble holandés del sigle XV; A. Sarriera, de mosqueter; Zuzarte, de crusat; Joan Tusquets, época de Felip II; Utrillo, curru-taco del any 30; Eusebi Planas y J. Fontseré, de Fausts; Arnús, de senyor rus; Coll y Rataflutis, de mestre d' estudi; Sardá, cónsul de Parma; Vaudrey, magnífich y autèntich trajo de pagés rich turch; Miquel y Badía, d' estudiant y cent més que no citèem per no fernes pesats.

Ab tals elements, l' exit del ball no podia menos de ser complert.

Tothom ne sortí encantat.

Tant que á la sortida, no hi havia ningú que no s' hi dongués cita pera l' any vinent.

Los artistas poden mostrarse orgullosos de una festa que deixarà recorts inextingibles en tots los que hi assistiren.

P. DEL O.

UN XINO ESPANYOLISAT.

(Del natural.)

—¿Es dir que ab l' excusa de venir aquí per la Exposició, t' has fet espanyol?
—Sí, y per xó m' hi tallat la qua.
—¡Ay, fill! Hasta que 't tallis la cara, sempre serás xino.

RECORTS D' UN BALL DE MÁSCARAS.

SONET.

Estavas celestial, encantadora;
seduhía lo airós de ta figura.
¡Quina nit fou per mí, de més ventural
¡Y quin tip de ballá 'ns vam fer, Aurora!
Avuy tot ha cambiat. Ja tinch senyora,
y sogra, y... casi bè una criatura;
per xó exclamo mil cops, ab amargura,
recordant lo plaher que 'l cor anyora:
¿Quán tornaré aquell temps que en va reclamo?
¿Quán tornaré en mos brassos á gronxarte?
¿Quán tornaréu, oh jorns de goig sens mida?
Y al mateix temps també mil cops exclamo,
recordant lo sopar que vaig pagarte:
¿quán tornaréu vint pelas de ma vida?

A. PIERA.

TRAGEDIA AMOROSA.

Entre un wals y una americana, mentres ell buscava *pareca* y ella esperava ballador, se van coneixer en lo Saló Eslava, deu fer set ó vuyt diumenjes.

No perque la Llucietta sigui una criada haig de deixar de ferli justícia.

Ella ja ho diu—y tè rahó:—Las senyoras podrán anar m. s empollastradas y plenas de penjarellas;

pero lo qu' es á boniquesa de cara y garbo y tot lo demés, no hi ha cap senyora que 'm guanyi.—

De la mateixa opinió va ser en Biel lo dia que la va veure. Y aixó qu' en Biel es un xicot que te tan gust y tanta delicadesa com pot tenir un senyor de barret y faldóns.

En Biel es paleta. Pero siga que la ilustració va cundint fins entre las classes més humils de la societat, siga que 'l xicot en lo curs de la seva carrera—com diu ell—ha treballat en las obras de varios palacios y casas bonas d' aquestas del Ensanxe, 'l cas es que 'l minyó ha adquirit un cert ayre aristocrátich, que li dona molta importancia y li proporciona éxits assombrosos entre las criadas que 's dignan assistir als balls de tarde.

Lo primer dia que 'n Biel va veure á la Llucieta, va quedar embabiecat. Era 'l moment, com ja hi dit, en que 'ls músichs preparavan les eynas per empendre la execució d' una americana.

Assentada modestament, mirant ab tot descaro als joves que passavan y traspassavan, com moscas qu' ensuman la mel y no s' atreveixen á abrahonars'hi, la simpática criada feya una patxoca d' alló més.

Lo paleta, que per fer més cop portava á la boca un puro tan decantat cap á la esquerra, que ab lo foch casi 's cremava l' orella, va acostars'hi poch á poch com qui conta 'ls passos y se li planta al davant.

—¡Y donchs, prenda! ¡qu' hem de fer! ¿que no aném á cargolarhi aquesta americana?—

La Llucieta, que s' estava mirant la punta de la botina, va alsar lo cap, ab l' intenció de donar un sofoco al atrevit que ab tanta franquesa la interpelava.

Pero al fixar la vista en lo bulto de 'n Biel, al reparar en la seva graciosa mueca y, sobre tot, al véureli aquell puro decantat ab tan abandono, va sentirse desarmada y per tota resposta va aixecarse, posántseli al costat.

Aquella muda eloqüencia volía dir que acceptava la invitació de 'n Biel, y, además, que 'l paleta li havia xocat molt.

Los músichs bufavan ab tot l' entussiasme dels músichs de tarde; lo fum dels cigarros barrejantse ab la pols, convertia l' ayre de la sala en una especie de boya sólida; las noyas estavan vermel·las com cireras á punt de caure del arbre; 'ls joves subhavan pi'jor que 'ls que descarregan cotó á la Riba en las tardes d' istiu...

En mitj d' aquesta atmósfera cálida y arrebatadora, en Biel va atacar y conquistar lo cor de la Llucieta, lo que 's diu en un tancar y obrir d' ulls.

Era impossible, ab lo ruído que allí 's movía, sentir la conversa dels dos balladors; lo únich que puch dir es que ell li va parlar á cau d' orella, qu' ella va riure una mica, qu' ell va tornar á explicarse y que la Llucieta va acabar per posarse seria.

En assumptos de galanteig, mentres se riu no hi ha cap cuydado: quan los llabis se contrauen y la cara 's queda inmóvil y pàlida, llavors es lo moment crítich...

Al sortir d' Eslava, en Biel y la Llucieta eran... —lo qu' ells diuhen,—eran promesos.

Pero no un prometatje de nyigui-nyogui, d' aquells que 's comensan per Nadal y acaban per

Sant Esteve, nó. La cosa anava ab tota formalitat.

Cada vespre 'n Biel l' aniria á esperar á baix á la escala dels seus amos, al carrer de Dou: ella baixaria ab qualsevol excusa y parlarian de las sevas cosas un rato. Los diumenjes al demati, 's trobarian quan ella anés á comprar, y á la tarde, no cal dirho, á Eslava á orejar lo cos y á fer morir d' enveja á tots los joves y noyas respectivament.

De casar ni se 'n parlava. Semblava un acort tácit de tots dos.

Pero las causas d' aquesta reserva eran ben distintas.

Ella no 'n deya res, perque no gosava y tenia por d' escamarlo massa aviat.

Ell callava perque pensava tan en casarse ab la Llucieta com en rebòtres lo cap per las parets.

¿Qué buscava, donchs, al empendre aquella noya?

¡Vájin'ho á sapiguer! Aixó son misteris que l' home y 'l paleta guardan en lo més fondo del ánima.

Es lo que s' acostuma á dir:—Cadascú s' entén.

Respectém, pues, aquestos secrets, y seguim endavant.

Quatre senmanas després d' aquestos aconteixements, la Llucieta y en Biel eran á Eslava com de costum.

Pero contra lo de costum, no anavan de parella.

¿Per qué?

Havían renyit: vels'hi aquí ben aviat explicat.

Ell havia deixat á n' ella, després del primer wals, y s' havia arreglat ab un' altra criadeta.

La pobra Lucia plorava d' amagat; pero no va faltar una amiga que va adonarse'n y va corre á consolarla.

Un minut més tart, l' amiga en qüestió empenia á n' en Biel.

La conferencia va ser molt curta.

—Tú, Biel, t' haig de dir una cosa.

—¿Qué?

—Qu' ets un jove sense principis. La Llucieta...

—Ah! ¿vens de part d' ella?

—No senyor. Pero vull dirté que després que... d' aixó, no tens modos de plantarla.

—Ves, noya, ves: no 'm rompís las oracions...

—Y també haig de dirté que tindrás un disgust de cal general.

—¿Per qué?

—Perque ella aquest vespre t' intenció de menjarse una capsa de mistos... y...

—Dígali que li fassi bon profit.

—Y tu seras *corresponsable* de lo que succeheixi, perque la justicia ho esbrinará tot y te 'n farás deu pedras...—

En Biel va posarse á riure...

¡Per supuesto! Com que 'l xicot no creya que la Llucieta tingués valor per fer lo que prometia....!

L' endemá demati, á l' obra esmorsavan. En Biel seya sobre un cap de viga, rosegant una crosteta y escoltant á un company de treball que llegia 'l diari en veu alta.

Eran á la gacetilla. Lo llegidor anava donant compte de las tragerias del dia avants. Un gos que havia mossegat á un noy, dos amichs que s' havían barallat, un senyor que havia caygut, baixant del tranvia... cosas aixis.

Pero de cop se troba ab una gacetilla que li va

L' ÚLTIM DIA DEL CARNAVAL Y 'L PRIMER DE LA QUARESMA.

Lo Carnaval ha estat burro,
lo més burro que 's pot dá:
ara entrém á la Quaresma;
¿será burra... ó bacallá?

llamar l' atenció. Y posantse bẽ 'l diari per llegirla ab més comoditat, va exclamar, dirigintse als seus companys que 'l voltavan:

—¡Apretal Un altra... ¡Escoltéu!

«Ayer noche en la calle de Dou...»

—¿Qué?—va dir en Biel sobresaltat, aixecantse maquinalment.

—Ara ho veurás. «Ayer noche en la calle de Dou hubo una regular alarma entre los vecinos. Parece que una muchacha de servicio, muy agraciada, al decir de los que la conocían, al llegar del Salón Eslava, donde había pasado la tarde, se tragó una caja de cerillas fosfóricas. Ignoramos las consecuencias que habrá tenido el suceso.»

Sentir aixó y posarse á corre en Biel va ser cosa de un instant.

Ningú l ha vist may més per Barcelona desde aquell día. N' hi han que diuen qu' es á la seva terra, altres suposan que s' ha fet soldat de Filipinas, altres... ¡qué sè jo! 's diuen una pila de mentidas.

Perque mentida es tot lo que 's fa corre. Lo que hi ha de cert es aixó:

Veyentse la pedregada á sobre, y recordant las amenassas de l' amiga de la Llucieta, en Biel va espantarse de mala manera.

Cabalment aquells días sortía una expedició de mestres de casas cap á la América del Sud. En

Biel va procurar agregar's hi y ara me 'l tenen en camí de Chile.

Aquesta es la veritat històrica.

Lo que hi ha es que 'l tal Biell, volguent corre va corre una mica massa.

Y aquí veurán com la pòr es molt mala consellera.

Entre 'ls vehíns del carrer de Dou, realment, hi va passar aquell vespre una gran alarma La Llucieta cridava y xisclava de una manera que trencava 'l cor.

Pero no va succehir res més, perque, si bè es veritat que la pobra noya s' havia menjat una capsa de mistos, també ho es que á la capsa..... de misto no n' hi havia cap. S' havia empassat lo cartró sol.

Y un tip de cartró no mata á ningú.

Epílech.

En Biell va á América devorat pèls remordiments que li ocasioná la mort de la Llucieta.

Y la Llucieta continúa sent cada diumenje á la tarde l' admiració dels balladors d' Eslava, que li preguntan si s' ha menjat en Biell.

A. MARCH.

¿ CLARIS Ó CLARÍS ?

¿Cóm s' anomenava l' insigne patrici catalá, qual memoria está resolt que 's perpetuhi en públich monument?

¿Se deya *Clarís* (carregant l' accent sobre la *i* ó *Clarís*, carregantlo sobre la *a*?)

Fa més de dos sigles que passá á millor vida, si es que 'l morir significa millorar de posició, y de las personas que de viva veu podrian resoldre 'l dupte, no n' existeix ni una.

Los homes ilustrats (comprentent en lo número al Sr. Cornet y Mas, gacetiller del *Diari de Barcelona*) fins ara han sostingut á péu y á caball que 'l famós diputat catalá 's deya Clarís, ab un accent sobre la *i* com una casa. Confesso la mèva debilitat: jo opinava lo mateix, y hasta 'm feya mal efecte, quan sentía dir á algú: —«Lo carrer de Claris» (sense l' accent á la última sílaba). Las criadas del Ensanche eran las més afectadas en dir Claris y no Clarís.

Ara bè: la única manera de resoldre una qüestió prossódica quan no 's coneix á punt fixo l' acentuació de una paraula, consisteix en acudir als versos escrits durant l' época en que la paraula era viva y corrent.

Aixó es lo que ha fet Angel Guimerá, qu' en versos endecassílabos del sigle xvii, perfectament medits, ha trobat sempre que l' accent queya sobre la primera sílaba de la paraula Claris. Sense tal requisit lo vers hauría resultat dolent.

¿Se dirá que aquesta circumstancia pot ser deguda al ús de llicencias poéticas, medi tan socorregut pera vencer dificultats en materia de versificació?

Nó, senyors.

Hi ha un' altra proba, y aquesta es evident, proba que acaba de ser descuberta per l' eminent historiador D. Antoni de Bofarull.

Existeix una produccio dramática titulada: *La famosa comedia de la entrada del marqués de los Velez en Catalunya, rota de las tropas castellanias y asalto de Monjuich*, estampada en Barcelona En la *Emprenta de Jayme Romeu, delante Santiago, Año 1641*, es dir, en la época del célebre canonje.

En esta obra, escrita mitj en castellá, mitj en catalá, ab l' estil ampulós de aquell temps, mes ab gran entussiasme patriótic, diu un almugáver en la jornada II:

«A la posta cada día
va y viene á tener consultas
el gran Diputado Claris
que sos exércitos trunca.»

La proba es poderosa. En primer lloch per estar los versos en románs, lo tercer á que correspón la paraula Claris es lliure y no consona ni assona ab los demès. De

Lo Niu Guerrè invita als pobles de tota la creació á que vinguin á conorre á la seva Exposició.

manera que si Claris s' hagués anomenat Clarís, lo poeta, en lloch de

«el gran diputado Claris»

hauria dit:

«el diputado Clarís»

Pèl mateix motiu, en la escena final diu una D.ª Leonor:

«Ilustre y famoso Claris,
á vuestras plantas está
una mujer, etc...»

Si fòs Clarís lo primer de aquests versos, no fora vers, perque tindria 9 sílabas en compte de vuyt.

Ara bè, tenint en compte que la dita comedia sigué escrita en la época mateixa en que 'l patrici Claris s' immortalisava ab sos grans fets, pot bè donarse per resolta la qüestió en favor del vot popular.

Lo qu' es aquesta vegada las criadas del Ensanxe terían més rahò que 'ls sabis, y deyan bè quan deyan:—Carrer de Claris.

RATA SABIA.

BUCÓLICA.

No 's veu ni lluna ni estrellas,
y apesar de la foscó
de sa casa eixí un pastor
ab son remadet d' ovellas.

Ja es estrany que surtís sol,
sens bailet ni rabadá,
sens esquellas lo bestia,
sens sarrò y sense fluviol.

¿Per qué ha eixit al cant del gall
qu' es l' hora en que tot descansa,
y en que sols s' ou l' aigua mansa
que baixa p'el xaragall?

¿Es que á n' ell li desagrada
lo cant, l' oreig, lo perfum,
lo bullici, 'l sol, la llum
d' una alegre matinada?

¿Han de marxá' ab un vagó
d' algún tren de mercancias?
¿es que 'l remat tè prou días
y es dut al escorxadó?

¿Per qué 'l fan aquest viatge?
Aquell que ho vulgui saber
que vagi al camp del vaquer
y que ho pregunti al ferratje.

M. BADIA.

ACUDITS.

Deya un amich mèu:

—Quan vaig en lo tranvía, dret, perque tots los asientos están ocupats y veig que hi ha homes que tenen la barra d' estarse sentats, haventhi senyoras que han de anar dretas, no puch menos de pensar que al mon hi ha bèn poca delicadesa.

—Y quan en lloch de anar dret, vas assentat, ¿també pensas lo mateix?

—¡Oh! Llavors me trech un periódich de la butxaca y me 'l poso á llegir, per no veure semblant grosseria.

—Vinch, senyor jutje, perque sent vosté un home tan recte, no dupto que 'm farà justicia.

—Expliqueuvos.

—Es lo cas que tinch un camp plé de llegúm: donchs

bè, se m' hi ha ficat una vaca, y m' hi ha fet mal per valor de déu duros.

—¿N' esteu bèn segur?

—Jo mateix ho he vist.

—En aquest cas, l' amo de la vaca no tindrà més remey que indemnisarvos los déu duros.

—Ay gracias, senyor jutje, no esperava menos de vosté: pero es lo cas que vosté es l' amo de la vaca.

—¡Ah! sent aixís no hi ha res de lo dit. Recordeuvos de aquell refrán: «Nadie es juez en causa propia.»

LL. SALVADOR.

En l' estudi de un pintor. Dos personatjes. L' artista y una senyora molt lletja que 's fá retratar.

—Miri, diu aquesta: per mort de Déu, no 'm fassi 'l nas massa llarch.

—Senyora, respón lo pintor pegant una ditada á la punta del nás que havia comensat á fer:—Si li está bè, no n' hi faré gens.

En un café.

Crida un consumidor al mosso per pagá 'l gasto y li dona una moneda de deu rals.

—Dispensi, observa 'l mosso, aquesta moneda es fa'sa.

—¿Falsa? Jo 'n tingués un bon sach.

—Sí, ¿qué 'n faria?

—Me las vendria á pés de plom.

F. TIANA.

Cassat al vol:

—¿Ahont vas Pep?

Un alemany assegura que 'l món, dintre de vuyt anys, cremará 'l mateix que un misto... (No 'ls creguin als alemanys!)

LO BALL DEL REUL ARTÍSTICH.

(FAC-SÍMIL DELS PISSOS CÒMICHS.)

Lo que no vullas per tú, no vullas per ningú.

Mes val un moll que un aixut.

Del ou al sou, del sou al bou y del bou á la forca.

Cada casa es un món.

—A veure 'l Sr. Matxaca. ¿Qué vols venir?
—Nó, gracias. No tinch lo gust de coneixe'l; pero en fi dónali expressions.

DOLORS MONT.

PRINCIPAL.

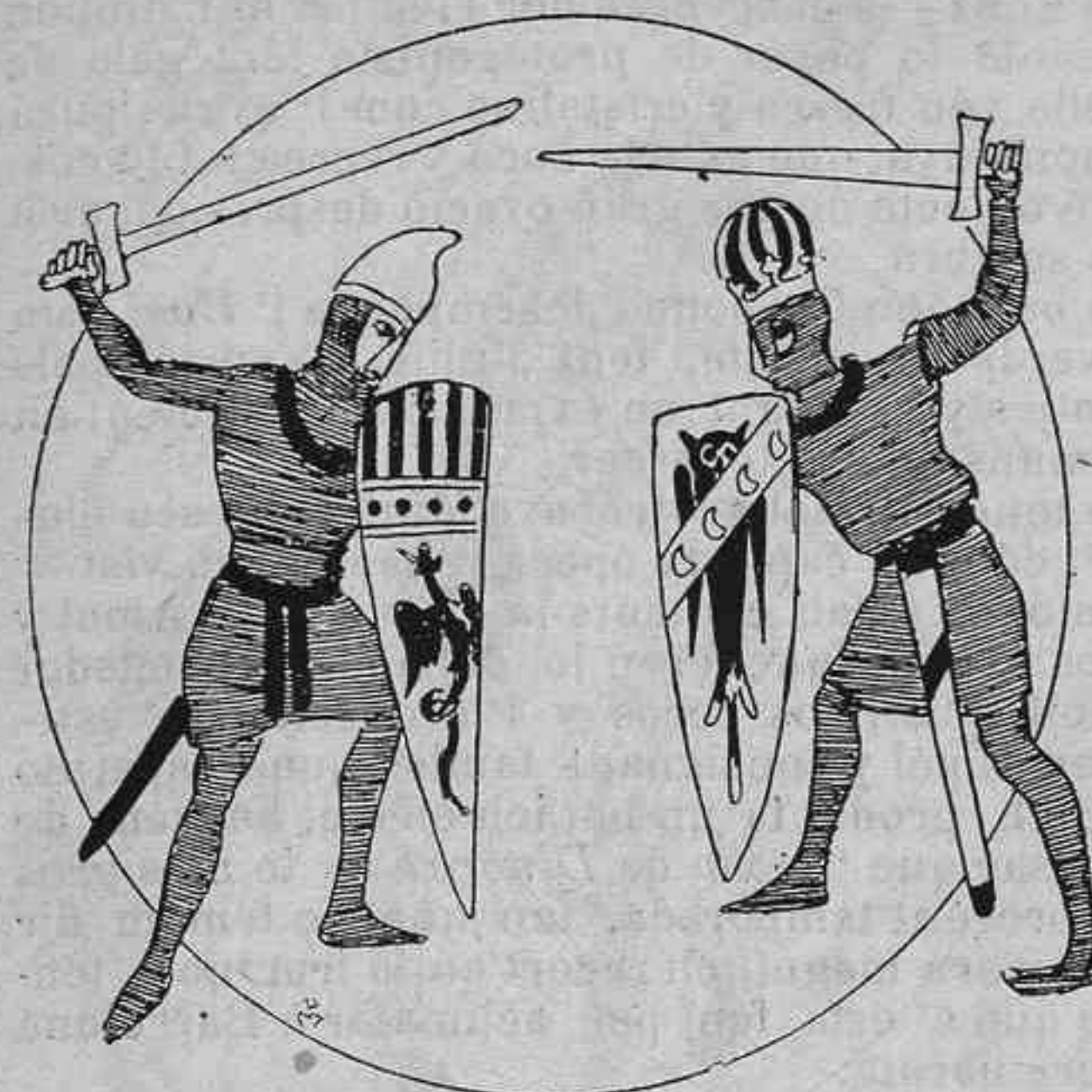
Per ara, tancat.
S' anuncia 'l próxim debut de una companyia dramática itliana, al davant de la qual figura una notabilitat no coneguda encare del públich de Barcelona.
Inútil dir si l' esperarán ab interés tots los amants del art dramátich.

LICEO.

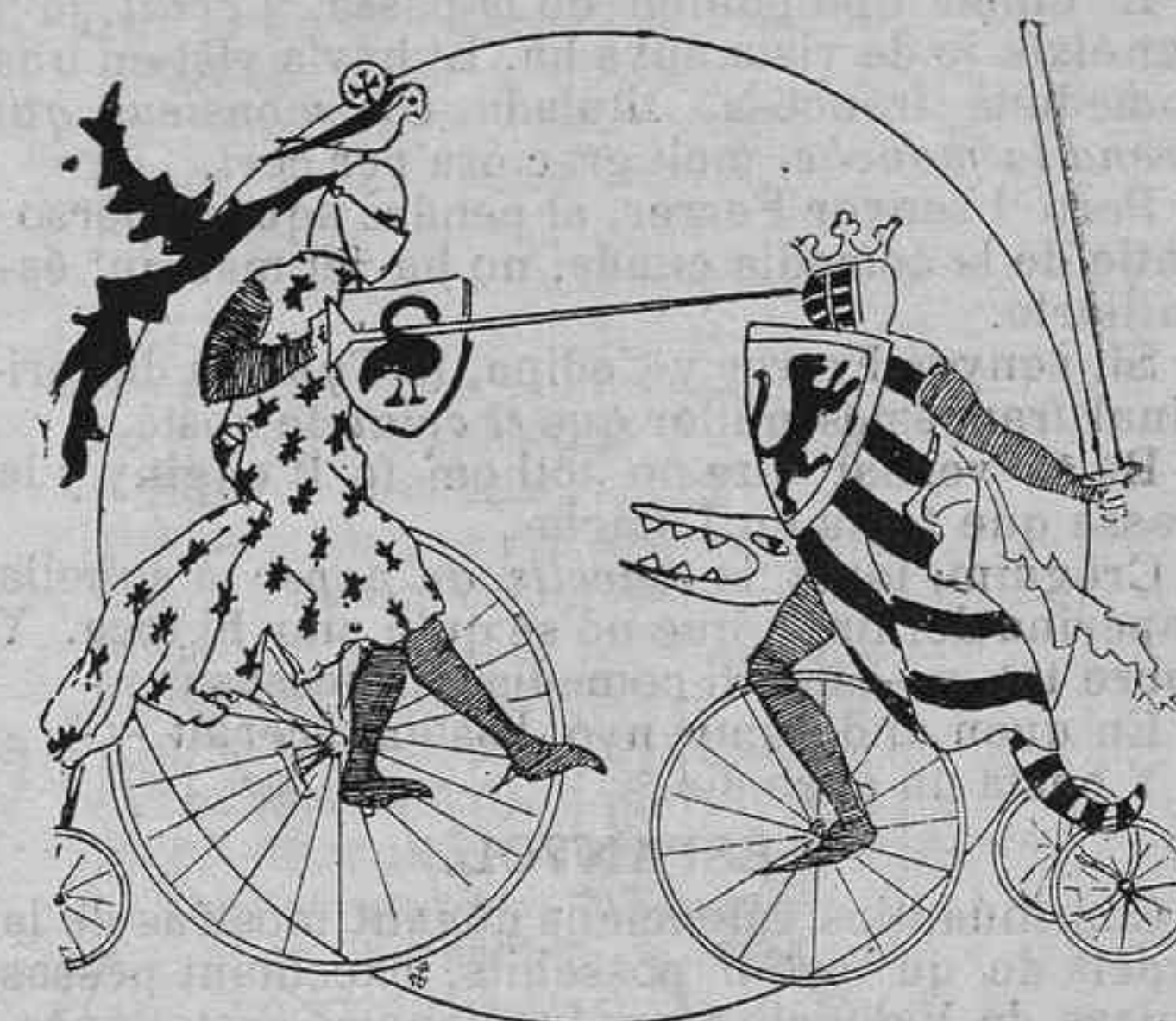
Los filarmónichs han demostrat una vegada més que l' afició á la música es aquí á Barcelona un mito, per no dir una camama. La música pura sense gimnassias de gargamella, sense 'l dret de fer comparacions entre un y altre cantant, es aquí música en desert.

Nos guardarà de mentir lo primer concert, donat la senmana passada en lo gran teatro. Tenía tres alicients: primer, lo escullit del programa: según, la direcció del mestre Goula; tercer, la baratura de la entrada. Y á despit de tot, lo Liceo estava casi buyt. Després de aixó, parléu de música y ponderéu l' afició musical com una de las condicions innatas del públich de Barcelona.

Pero més val que no 'ns hi enfadém.
Lo concert pels pochos que tingueren lo bon gust de assistirhi resultá notable. Comensá ab la deliciosa obertura *Le retorn au pays* de Mendels-

De riallas ne venen plorallas.

Qui 't vol bè 't farà plorar

No 't fihis del aygua mansa, ni de poll que no piuli.

Quan no las pot haver diu que son verdas.

shon, á la qual següeren: *Reverie* de Schumann; los ballables de la *Regina di Saba* de Goldmark; varios fragments de *Castor y Polux* de Rameau; l' obertura de *Les Girondins* de Litolff; la de l' opera rusa *La vida per lo Czar* de Glinka; la dansa de las sacerdotissas del *Samson y Dalila* de Saint Saëns y la *Dansa bohèmia* de Godard.

Un gran dinar de plats escullidíssims, hábilment presentats. Los pochos gourmets que 's trobavan en lo teatro feren repetir los fragments més notables.

¡Y ab quin gust los saborejarem!...

Lo mestre Goula y l' orquesta 's portaren admirablement.

—¿Cóm ho podríam fer—deya un filarmónich de veras—perque 'l treball que suposa l' estudi y la perfecta execució de unas pessas tan notables no resultés completament perdut?

No hi ha més, sinó cantar la veritat al públich y suplicar als artistas que no 's cansin ni des-

mayin, ja que després de uns temps ne venen uns altres.

No ha de ser impossible aclimatar á Barcelona un espectacle que viu vida robusta en las primeras capitals d' Europa. Quan lo baf dels tenors arribi al extrém—y es de creure que hi arribará prompte—lo públich no tindrà més remey que buscar consol en las delicias de la verdadera música.

ROMEA.

No sé si 'l senyor Ferrer y Codina ha donat lo títul de *Aucells de paper* á la seva nova pessa, perque ha volgut dir que aixó es lo que fan las criaturas. Si aquesta ha sigut la seva intenció, ha estat acertat.

Aucells de paper es un jugueta sense pasta, sense veritat, sense verossimilitut siquiera. No hi ha cap jove conquistador que corteji una casada y després li digui la serie de inconveniencias que li diu quan comprén que no lograrà res. No hi

ha cap marit que al descubrir que la seva dona l'enganya, s'entretengui a parlar de *raccions de nas*, ni de *ciris a la Bonanova*, ni de *carcanadas*, ni 's cridi *voltéulo!* ell mateix.

L'únic tipus bonich de la pessa, 'l *criat*, ja 'l coneixia jo de vista anys há. L'havia vist en una comedieta francesa, titulada *Un monsieur qui prend la mouche*, molt graciosa per cert.

Pero 'l senyor Ferrer, al pendre aquest personatge de la comedia citada, no ha fet més qu' espatllarlo.

Sí, senyor Ferrer y Codina, lo *Cyprien* del original francès es millor que 'l *criat* de vosté.

Bè es veritat que no tothom té l'enginy y la trassa que tenia en Labiche.

Créguim; torni 'ls *Aucells de paper* a aquella paperina del final, que no sè quin pito hi toca. Y sobre tot, no espatlli comedias francesas.

En quan al desempenyo, bastant acertat.

Y hasta un altre dia.

ESPANYOL.

Continúan los valenciáns donant mostrars de la gracia de qu' están possehits, executant pessas típicas de Valencia y produccionetas castellanas.

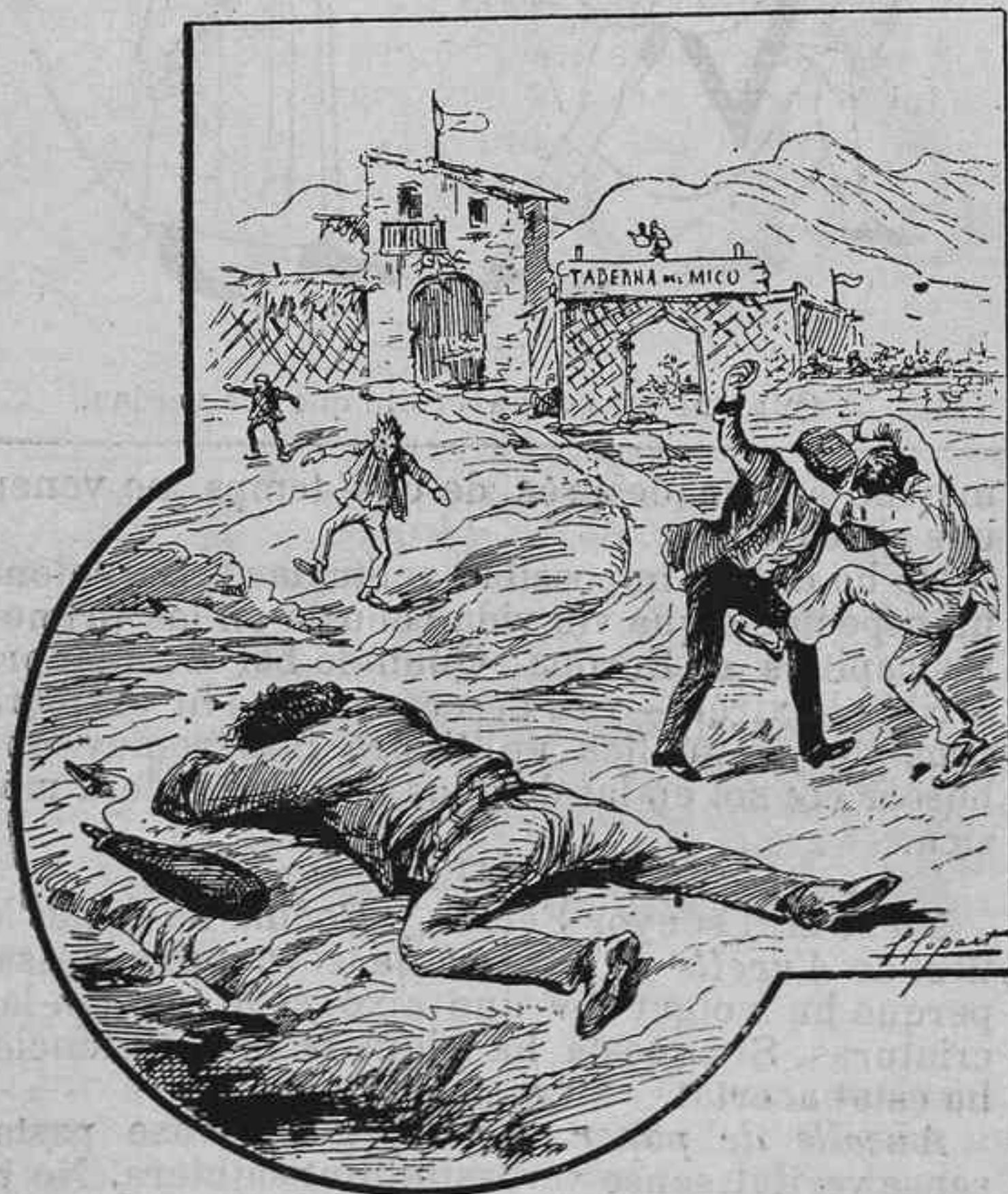
Bolumar, director de la companyia, es un dels graciosos més castissos que han trepitjat l'escena a Barcelona, hi ha que veure 'l en sarsueletas com *Para cosa de sus padres* y *La comediante Rufina*, per partirse de riure.

Notablement secundat per sos companys, entre 'ls quals s'hi contan algunas donas que ostentan la hermosura valenciana, color de rosa y neu ab aquells ulls de mora que sols se troban en las riberas del Turia. se pot anar al *Espanyol* a passar agradablement l'estona.

TIVOLI.

Després de l'*Africana*, qu' encare proporciona pléns, com lo de diumenje a la tarde, *Dinorah*;

¡FINAL!

Una pitima, uns quants tantos y sis ó set giravoltas: aixís ha acabat, per molts, l'enterro del Carnestoltas.

pero un *Dinorah* acabat, com lo que sols se pot veure en teatros de major categoria.

La Fons—la cadenera del Tivoli com li diuhen ja—cantá lo paper de protagonista fent gala de aquella véu fresca y cristalina com l'aygua pura de montanya, que gela la boca y recrea tot lo cos. Sigué objecte de una gran ovació després del aria de la sombra.

Lo baritono Carbonell desempenya l'*Hoel* com un verdader artista, fent l'uhir los principals passatjes y esclatant en expresió y sentiment en la romansa del acte tercer.

Lo tenor Brotat se trobava dintre del seu element, com en cap més ópera l'haguessen vist.

Y ategint a tals cantants la Cesa i y l' Amat y 'ls dos artistas que feren lo dallador y 'l segador ab molt ajust, los coros y l'orquestra, qu'estigueren al péu y consignant també que l'aparato escénich produhia un bonich efecte, haurém de confessar que 'l éxit de *Dinorah* es lo més gros de la present temporada, tan que no temém dir que deixarà magnífich recort en la fructuosa tentativa que s'está fent per aclimatar a Barcelona l'ópera barata.

NOVEDATS.

Dijous de la senmana anterior s'estrená ab bon éxit la pessa *Caborias*, original del Sr. Brossa y Sangermán. L'obreta dintre de la seva senzillés, enclou una fina sátira sobre certas maneres y aficions dels pintors moderns.

Lo desempenyo excelent sobressortint lo senyor Capdevila. Al final, y entre 'ls aplausos de la concurrencia, l'autor tingué que sortir a las taulas.

Dimecres un gran plé ab lo drama popular *La Taberna*, en lo qual tan notablement se distingeixen lo Sr. Tutau y la Sra. Mena.

Per dilluns, benefici del inteligent actor don Miquel Pigrau, se preparan dos estrenos. Un drama en tres actes y en vers, original de D. Sebastiá Gomila, titulat *Los santones de levita*, y una pessa d'un autor novell, que s'anomena (la pessa no l'autor) *L'últim Numanti*. Desde luego 's pot assegurar que 'l Sr. Pigrau farà un bon benefici.

S'está també ensajant en aquest teatro, p'l dia del benefici del director Sr. Tutau, que tindrà lloch a mitjos de mes, un jugueta cómich en vers, denominat *Una casa de dispesas* degut a la fácil ploma del nostre amich C. Gumá.

CATALUNYA.

Si alguna proba faltava pera demostrar la ventatja de las obretas ab argument sobre las que no tenen més que una serie d'extranyesas y reminiscencias las unas de las otras, aquí está la sarsueleta *Lo pasado... pasado*, que sigué rebuda ab aplauso, y que figurará per molt temps en lo cartell.

L'acció de *Lo pasado... pasado* ab tot y ser senzilla, revela una má experta en materia de preparar efectes teatrals y un ingeni xispejant que sembla 'l diálech de xistes y bonas ocurrencias.

La música es regulareta.

Y l'execució sortí molt ajustada.

Obras en porta:

Un crimen misterioso y *La hija de la Mascota*.

¡SÁLVESE QUIEN PUEDA!

Los peixos, esporuguits
y casi bè perdent l' esma,
fujen, per aná á algun lloch
ahont no hi haja Quaresma.

Celebrarém que tinguin lo mateix éxit que *Lo pasado... pasado.*

CALVO Y VICO.

Per' ahir dijous estava anunciat lo debut de la companyia de opereta francesa, que corre baix la direcció de Mr. Mouret y no de Mr. Plantain, com deyam.

Una de las obras que segóns sembla se posarán més prompte en escena, es la *Mam'zelle Nitouche*, que tan aplaudida ha sigut ja del públich de Barcelona.

Es la gran manera per apreciar lo mérit de la nova companyia.

N. N. N.

REGALO DE BODA

À MON AMICH EVARISTO MITJÀNS.

No extranxis, amich del cor,
que al teu casament no vinga.
Es precis que me'n abstringa
per no perdre 'l bon humor.
Sent per mí una escena trágica,
véurerla no m' acomoda;
mès com regalo de boda
pren eixa llanterna mágica.
¿Te 'n burlas? Donchs ben segú
que de tots, si 'n fas acopi,

será 'l regalo més propi
pr' un casat de nou com tú.
¿Mira, veus? Cada cordill
té una anelleta enganxada,
y estirant cada vegada
un d' ellis, qu' es lo més senzill,
surt sempre una cosa nova
que 's veu ab facilitat
mirant per aquest forat
que hi ha al vidre. Fem la proba.

Aquest vidre 's modifica
quan la vista ho requereix.
¿Veus? aquest disminuheix
y aquest altre, multiplica.

Ja ho tens entés. Atenció
que la má 'l cordill estira.
Tú no mes mira, que mira.
Jo 't faré la explicació:

Aquí 's veu una parella
que fá poch que son casats.
¿Si n' están d' enamorats
tan ella d' ell, com ell d' ella!
¿Tot es ditxa! ¿Tot gosar!
¿Quina escena més hermosa!
(T' adverteixo que aquí 's posa
vidre de multiplicar.) —

Aquí va un altre subjecte
que ja fa un any qu' es casat
y 's coneix qu' está enfadat,
puig fa cara de respecte.
Ella plora ab rabia tal
qu' ell ni s' hi gosa acostarhi.
(¿Veus? aquí tens de posarhi
sempre 'l vidre natural:) —

Ja 'n tenim dos. Va 'l tercer.
Plats trencats, nens que gemegan,
marit y muller que 's pegan
y un calaix sense un diner.
Cupido fonent molt greix
pero en res pot trobá 'l compte.
(Aquí per vidre, ben prompte
posa 'l que disminuheix.)

Va l' últim per fi, y poch rato
passa ab aquest, qu' enlluherna.
Tapa prompte la llanterna
qu' es d' una sogra 'l retrato.
Es l' autora dels embulls;
y veyentla ¿Sabs qué 's logra?
que 'l mirar massa á una sogra
á la fi 't fa plorá 'ls ulls.

¿Qué tal? ¿T' ha agradat aixó?
¿Dius qu' es de gust y poch gasto?
Donchs, creume, guarda aquest trasto,
guárdal, amich, qu' es molt bó.

MARTÍ REVOLTÓS.

No varem arribar á temps la senmana passada
per ocuparnos de la sessió extraordinaria cele-
brada 'l dijous per l' Ajuntament, la qual havent
comensat á dos quarts de cinch de la tarde, no
terminá fins á dos quarts de dotze de la nit.

Una sessió de set horas llargas. ¡Ni que s' ha-
gués tractat de la higiene!

Y ben mirat, de la higiene 's tractava... De la
higiene electoral.

..

Las llistas están plenas de vicis y defectes. En ellas los difunts pujan més que 'ls vius y las personas imaginarias excedeixen als vius y als morts.

Fins hi figuran noms de carrers que may han existit á Barcelona y casas qu' encare no han sigut edificadas.

Y no obstant, unas llistas com aqueixas, compostas casi exlussivament de morts y de ciutadans qu' encare tenen de naixer, han sigut donadas per bonas, legals é irrectificables.

Ab aquestas llistas se farán las próximas eleccions, y 'ls célebres regidors dels tiberis y fartoris que han portat á Barcelona á dos travessos de dit de la ruina, serán reelegits sense oposició, porque pugan continuar ab tota alegría la gran vida de regidors.

La discussió á que doná lloch lo dictámen sobre la inclusió y exclusió d' electors sigué altamente empenyada.

Pero la forsa de la rahò s' estrellá contra la rahò del número.

No 'ns dol que 'ls fusionistas y alguns conservadors fassan lo que han fet sempre, prenent la trafica per norma y guía: lo sensible es que alguns elements que blasonan de demócratas y de republicans s' uneixin incondicionalment als conculcadores del dret electoral fentse sos auxiliars més poderosos.

En aquest cas se troban los zorrillistas Sol y Ortega, Mirambell y Farnés, y 'ls que fins ara s' anomenavan republicans históricos González y Martí y Tomás.

Si bè que contra aquests últims hem vist ab satisfacció que 'l comité del partit prenía l' acort á que s' han fet dignes ab la seva conducta. L' acort d' expulsarlos del partit.

OBSERVACIONES.

—Miri, papá: aquell jove ha donat un paperet á aquesta senyora, mentres lo seu marit estava distret.

—Bueno, bueno; no n' has de fer res d' aquestas cosas... encara.

De la sessió del dijous ne sortiran ademés algunas causas criminals.

Sembla que hi ha delictes manifestos de falsificació y de falsedat, y que algú que creya contar ab la impunitat més absoluta, haurá fet un pé com unas hostias.

Avant y fora... ¡y cayga qui cayga!

Barcelona veurá ab gust que algunas de las ratas que 's menjavan lo formatje, caygan á la rátera.

Dígali Madrit, dígali Barcelona.

Perque resulta de datos fidedignes que pèls fiellatos de consums de la vila del ós van passar 239,000 kilos de peix durant lo mes de janer, mentres que durant lo mateix período de temps als mercats se 'n van vendre 355,000

Diferencia: 116,000 kilos de peix que s' han ficat á Madrit sense pagar dret.

Que s' hi ha de fer: hi entrarian nadant, per las ayguas del Lozoya.

Un párrafo de la alocució donada al públich per la comissió erectora del monument á Claris, la qual está escrita en catalá.

«No volém alzar un monument que sia com una fita posada entre dos pobles que viuhen com germans. No preteném recordar la lluyta, sinó las tristas rahóns que la feren necessaria y las virtuts que donaren forsa pera sostenirla. Tal volta 'ns lliurém aixís de calumnias impías.»

Tot aixó es molt hábil; pero dista molt de ser convincent.

Quan s' erigi 'l monument á Prim, se digué que no 's dedicava l' obsequi al home polítich, sinó al que sent president del govern cedí á la ciutat de Barcelona 'ls terrenos del Parch.

Al erigirse 'l monument á Clavé, se feu abstracció del home polítich y 's concretá la manifestació al músich-poeta y creador de las societats corals.

Ara bè, si á Claris se 'l despulla del seu caràcter de defensor dels drets y de las llibertats de Catalunya contra 'ls abusos y las indignitats del govern de Castella ¿qué queda de tan gran figura?

Tinguém, una vegada á la vida 'l valor de las nostras conviccions, y no permetém que ocupi un pedestal una estàtua ab máscara.

Dimars, ó siga la vigilia de anarlo enterrar, l' autor del *Pare inconveniencias* vá disfrassarse de autor aplaudit, organisantse una funció de benefici en lo *Teatro Romea*.

L' autor del *Pare inconveniencias*, tal vegada per justificar lo títul de la seva producció, va col·locar safata á la porta d' entrada.

Pensament molt oportú
digne de tan gran poeta:
per 'quí no passa ningú
sense afluixar la pesseta.

Creyéem que 'l autor del *Pare inconveniencias* hauría assegurat més lo cop, si á més de la safata, hagués sortit ell en persona, durant los intermedis á passar lo barret pèls palcos y las butacas.

Las cosas, ó ferlas bè ó no ferlas.

Diumenje á la tarde se representava en lo *Teatro de Catalunya* la sarsueleta: *Lo pasado... pasado*.

À PASSEIG.

Una família estrambòtica, vista tot' ella d' esquena: si 'ls vejessin pèl davant .. ¡uy! encara fan més pena.

Y diu la Sra. Matheu recordant lo *Certàmen nacional*:

—«El que quiera probar cosa buena,—que se venga aquí.»

Una véu desde 'l galliner:
—Ja baixo!

En lo ball dels artistes.

Lo conegut dibuixant Sr. Planas anava vestit de *Faust* avants de treure's de sobre lo pés dels anys.

Y deya:

—M' han dit que 'm tornaría jove: he vingut á las onze de la nit; son las duas de la matinada y 'm quedo vell de la mateixa manera. La juventut es lo únich que no torna.

Qui feya patxoca era 'l Sr. Tort y Martorell vestit de Pachá turch

Pero á pesar del *traje*, un al véure'l, no podía menos de dir:

—«Eres turco y no te creo.»

Entre 'ls trajes més ó menos capritxosos s' hi veya un pagés vestit de cap á peus de satí vert.
¡Y encare dirán que no hi ha pagesos fins!

Cassat al vol:

—Tú, mira, allá tens un jurisconsult eminent qu' es al mateix temps avi de la patria, y que no obstant ha faltat obertament á la ley.

—¿Que ha faltat á la ley? ¿Y perquè?

—Perque contra lo que s' havia dit y ordenat, ha vingut de frach, sense cap insignia, sense cap distinció, sense 'l menor disfrás.

—Me sembla que no estás en lojust. O jo m' equivoco ó vá disfressat de cap á peus.

—Disfressat, de qué?

—De persona important.

Sería ocasió de oferir un premi en los próximos Jochs Florals á la elegia que millor cantés la mort del Carnestoltas.

«¡Ay *Rua*, famosa *Rua* qui t' ha vist y qui 't veu ara!...»

Aquell típich passeig de carruatjes y disfressas ha anat degenerant de tal manera, que avuy ja no es sombra de lo que sigué un dia.

Una dotzena de carruatjes de lloguer; duas dotzenas de carros ab máscaróns y uns quants vehículs anunciadors de diversas industrias.

Ja no més falta que surti un carro ab un anunci fúnebre, que diga:

LO CARNAVAL DE BARCELONA

¡¡HA MORT!!

Ha passat Carnestoltas, hém entrat á la Quarisma, y no ha arribat encare la llista de las créus que havían de concedirse ab motiu de la Exposició Universal.

¿Quín *via-crucis* podrá ferse en tals circumstancias?

Las noticias que 's reben de Madrit son altamente desconsoladoras. De las llistas que havían sigut enviadas aquí y remesas de nou á la Cort plenas d' eliminacións, se n' ha tret encare un considerable número de noms.

En lo sol rengló de propuestas pera la gran creu de Isabel la Católica s' han fet 76 supressións.

Si aixó passa en las grans creus ¿qué no pasará en las petitas?

Ja 'm figuro la cara que farán los qu' esperan alguna cosa y están condemnats á quedarse ab un pam de nás.

Será cuestión de consolarlos, ab aquells versos de 'n Codolosa:

«Pero tiene una nariz que pesa más que una cruz.»

En lo número próxim donarém á llum dos magnífichs quadros del inteligent pintor granadí J. Guzman, titulats: l' un *Antes de la corrida* y *Después de la corrida* l' altre.

No duptém que nostres lectors, á la vista d' aquestas importants obras de art 'ns agrahirán la seva publicació.

Per periódichs rumbosos en lloch com als Estats Units.

Un dels diaris de major circulació, 'l *New York World* ha montat una magnífica casa en la capital de la República, sense més objecte que la de donar allí grans recepcions.

Objecte de las recepcions aqueixas: convidar als més coneguts personatjes de la política, obsequiarlos ab grans tiberis y ferlos cantar.

Que ja es sabut que may ningú está més franch y expansiu, com després de un bon dinar.

Dono aquesta noticia per lo que puga convenir al ciudadá benemérit.

Avuy per demá que vaja als Estats Units, no deixi de visitar lo saló de recepcions del *New York World*, y conti ab un ápat de primera, ab una sola condició.

Que li farán explicar los secrets del Ajuntament de Barcelona.

Y tal vegada lo determinarán á fer una cosa,

per nosaltres enterament impossible: á donar los comptes de la Exposició.

Llegeixo en un periódich de Madrit:

«Ja han terminat á Barcelona 'ls planos de las reparacions y reformas que s' han de introduhir en lo palau que pensan oferir á la Reina Regent, á fi de que puga passar cada any una temporada á Barcelona.»

Naturalment, com á casa la Ciutat los diners sobriuen, de una manera ó altra tenen de gastarse.

La qüestió que la Reyna vinga cada any.

Y que no s' apaguin may los fogóns de Monsieur Martin.

Lo conegut capitalista D. Eusebi Güell, á pesar de no tenir titul oficial, ha sigut nombrat individu de l' *Academia médico-farmacéutica*.

Y es que 'l Sr. Güell, no obstant la s'ava inmensa fortuna, se dedica ab notable profit al estudi de la microbiología, havent publicat una obra important sobre la materia.

No tots los ríchs y poderosos podran dir com lo Sr. Güell:

—Los gustos científichs que jo tinch, no 's compran ab quartos.

¿Que no ho saben? Los sevilláns nos tenen als barceloníns una gran enveja.

Aixís ho ha descubert *El Barcelonés*, llegint en lo periódich *La Andaluçia*, que 'ls fills de Sevilla suspiran per tenir un arcalde com lo de Barcelona.

Verdaderament, perque 'ls sevilláns pugan possehir una joia com aquesta, necessitan molt temps, pero molt temps.

Tan sols unas patillas com las del ciudadá benemérit necessitan de trenta á quaranta anys de cultiu asídúo é inteligent.

Se diu que la Junta provincial de Beneficencia ha prés cartas en lo negoci de la venta del *Principal*.

Ja era hora de que 'ls pobres als quals no se 'ls tenia per res, trobessen un defensor dels seus interessos.

Ab lo nou factor que apunta, ara 's veurá qui pot més:
l' amor propi de la Junta
ó dels pobres l' interés.

Hem entregat á la Comissió executiva de la medalla commemorativa del premi á n' en Frederich Soler concedit per l' *Academia Espanyola*, lo valor de las següents suscripcions:

M. Alcántara Colomer, 5 pessetas; F. Torres y Rayetó, 15; Víctor Leonor Torres, 2; Ramón Bartumeus, 5; Albert Cruells, 2, Círcul Equestre, 15; Joan Prats y Rodés, 10; Eusebi Combas, 2'50; Antón Careta y Vidal, 3; Joseph Torroella, 1; Antón Guasch, 1'50; Joan Crespí, 5; Marcelino Homs, 5; Mateo Trenchs, 5'25; Jacinto Verdager, 5; Societat Pitarra de Sabadell, 5.

Tenim entés que la festa pèl solemne acte de entrega de la medalla, tindrà lloch de diumenje en vuyt en lo gran Saló de Bellas Arts y que 'n breu la Comissió donará á llum lo programa.

Continúa oberta la suscripció en la llibrería de Lopez, Rambla del Mitj, 20.

Recordém á nostres lectors que 'ls suscriptors de deu pessetas endavant tenen obció á medalla

de bronze y de metall blanch los de cinch pessetas y que serán invitats á la festa tots los suscrits.

Un jove ex-seminarista festeja ab una nena, y aquesta 's queixa sempre ab just motiu, de que 'l seu pretendent siga tan llarch de dits.

—Ressabis de quan era seminarista!—diu lo jove.

—¿Y donchs que 'us ensenyan al seminari?—pregunta la nena escandalisada.

—A fer com Sant Tomás: á no creure si no lo que 's toca.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*Vi-o-le-ta*.
2. ID. 2.ª—*Dia-de-ma*.
3. ENDAVINALLA.—*La lletra I*.
4. TRENCA-CLOSCAS.—*Pontevedra*.
5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Cortinas*.
6. ROMBO.—

B
N O M
N O T A S
B O T I N A S
M A N E L
S A L
S

7. GEROGLÍFICH.—*Com més missas més hostias*.

TRES XARADAS-NOVELA Á CORRE-CUYTA. (1)

I.

PRIMERA XARADA.

Eran las dotze de la nit; va sonar un tiro, y en Tófol caigüé mort.

Al caurer en Tófol, pe 'l cap-de-vall del carrer s' escapüa un bulto y per l' altre cap se 'n acostava un altre.

Aquest segon bulto era en Tersa, que li deyan. Com un tiro á aquellas horas de nit y en aquell poble, era cosa molt *quinta doblada*, sortí de casa atarantat, y no pará fins que va trobarse á la *primera y quinta* del difunt.

—¿*Prima y segona* l' hem feta!—exclamá al reconexer lo cos de son germanastre.—¿Ay Tófol sens *tersa quarta y quinta*!.. Jo 't venjaré, Tófol!.. Jo descobriré al assessí á tota *tersa quarta y quinta*!.. La veu de la *segona quarta y quinta* parlará en mí, y 'l reconexeré allí hont 'o trobi...

Al cap de dugas horas que 'l difunt jeya y 'n Tersa s' esclamava, hi arribá la justícia.

—¿Quí ha mort á aquest home?—digué l' arcalde.

—No ho sè,—contestá en Tersa.

—Jo sí.

—¿Quí ha estat?

—¿*Quarta*!—cridá l' arcalde.

Lligaren á en Tersa, y lo secretari, que era foraster, li digué:

—¿*Tercera*!

Y s' endugueren al pobre xicot

Ja li havían anunciat que li havia de passar alguna desgracia un día que s' havia fet dir la *Tot*.

Quan lo deixaren tancat en son calabosso, lo pobre

(1) Cada xarada tè la seva corresponent solució.

LLIBRERÍA ESPANYOLA—Rambla del Mitj, 20, Barcelona.

LA VIDA EN MADRID EN 1888

— POR —

ENRIQUE SEPÚLVEDA

ilustrada con más de 200 dibujos

AGUARELAS, RETRATOS

CUATRO PORTADAS

y

una carta autógrafa

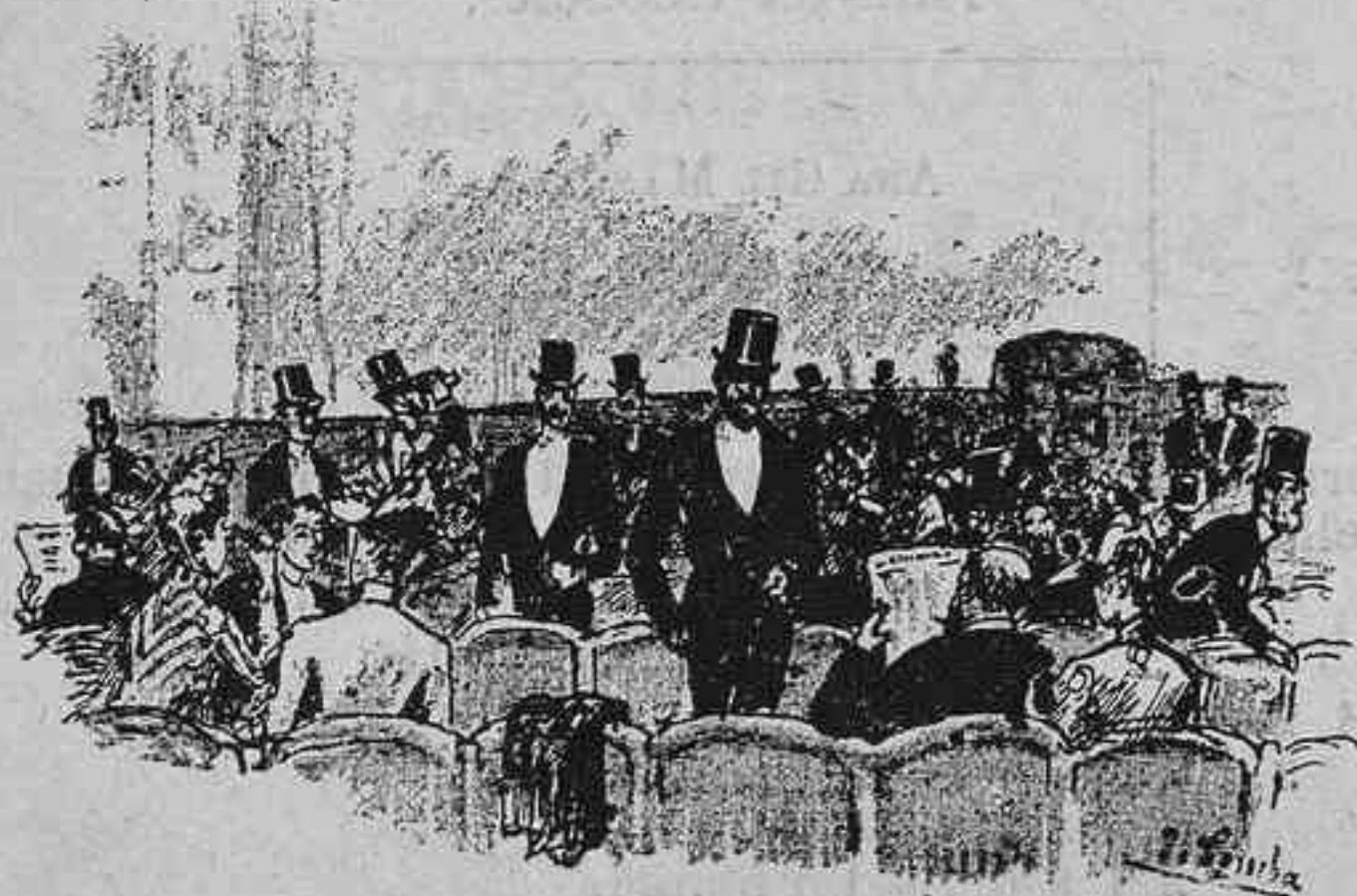
POR

JUAN COMBA

Fotograbados LAPORTA

Forma un elegante volumen en 4.º de 576 páginas, impresas con esmero.

Precio 5 pesetas.

Muestra de los grabados de esta obra.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, è bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. Ne responém de extravios, no remetent ademès 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

Tersa no pensá en la injusticia que li feyan, sinó en la venjansa qu' havia jurat sobre 'l cos de son germanastre. Sols tenia una idea ficsa. ¿Quí era lo assessí de 'n Tófol? ¿Hont lo descobriria? ¿Cóm se deya?

II.

SEGONA XARADA.

La justicia no va dormir, ni 'l pobre Tersa va pudrirse á la pressó.

Al cap de poch temps se venia 'l romanso de la sentència de 'n Tersa.

La justicia 's quedá tota satisfeta, creyent haver castigat la mort de 'n Tófol.

Pero ella no s' hi quedá. ¿Sabéu qui es ella? La Baleta, l' estimada del pobre Tersa.

Quan li portaren las *tercera y quarta* de que 'l seu xicot era prés y de que havia mort á son germanastre, ella cridá.

—*¡Primera!*

Li afirmavan y ella feya de resposta:

—*¡Tercera!*. ¡Vos dich que *tercera!*

Aviat se convencé de la veritat, perque surtint de sa *prima y segona* se 'n aná á la de 'n Tersa y allí s' enterá de que era cert. Tot seguit, com que estava flaca y la carn no li feya *tercera y segona* se 'n aná com un llamp á la presó.

Al veurer al seu promés lligat de peus y mans, va ser un pas que feya trencar lo cor. La Baleta pera referse del espant necessitá un *quarta* d' aygua naf.

—*¡Ay Tersa de la mèva ànima!*—exclamava—*Jo 't salvaré. Jo 't trauré de las urpas de la justicia.*

Prou ne va fer de empenyos, de memorials ne van escriure desde l' alcalde fins á ne 'n *Primera tersa y quarta* pero *¡prima!* Lo Tersa va anar al pal, á purgar l' horrible crim que no havia comés.

A las sis del dematí en Tersa encare estava tan *segona* com antes; pero á las vuyt del dematí ja 'l duyan dins de una *Segona y prima* per falta de caixa, al Cementiri.

Avants de morir, lo pobret va dir á la Baleta lo següent:

—Busca al assessí del mèu germanastre, ai qu' ara es causa de la mèva mort y fesnos venjar.

Pero ¿quí era 'l criminal? ¿Ahont s' amagava? Cóm lo descobriria la Baleta? ¿Cóm se deya?

III.

TERCERA XARADA.

Lo *primer* succés que us estich referint, encare 'ns porta un' altra víctima.

Tercera esquila de dol; la Baleta 's va morir, no de sentiment, sinó d' una pulmonia que va agafar festejant á la reixa, ab un altre. ¡La pobra tenia 'l *segona* d' enamorar-se á cada punt.

Pero la nit que va agafar lo mal, va fer un gran descubrimient. Lo festejador duya nuat al coll un mocador vermell y vert com las plomas d' un llorito. Aquell mocador havia sigut de 'n Tófol.

La Baleta li preguntá:

—¿D' ahont has tret aqueix mocador?

Lo xicot per tota resposta 's posá á correr. La Baleta veje ben clar lo fet, com si li encenguessin un llum de *quarta*.

—¡Ah!—exclamava—¡Ja 't tinch! Tú ets l' assessí de 'n Tófol y la causa de la mort de 'n Tersa. Demá ho descobriré tot.

Pero l' endemá caygué malalta.

Y veientse morir, enviá á buscar al Secretari del poble, que ja us vaig dir que era castellá.

—Baleta,—li digué 'l Secretari.—Ya me tienes á tu *tercera y segona*

Llavors la Baleta li dictá aquestas tres xaradas.

—¡Vaj!—li digué la Baleta després que foren escritas;—pórtilas al jutje y díguili que endavinant aqueixas tres xaradas sabrá 'l nom y apellido del que va matar á 'n Tófol.

Dit aixó, van combregar á la Baleta, y al cap de dugas horas morí.

Lo jutje quan li dugueren las tres xaradas, com qu' era un bon xaradista, de seguida las tingué endavinadas y veient qui era l' assessí l' aná á buscar y al cap de dos días ja era enterrat.

PAU.

AL BALCÓ.

—Han passat catorze gossos, dinou caballs y un cabrit; pero en Pepito... no passa; ¡algo li haurá succehit!

TRENCA-CLOSCAS.

ANA GIL MASCARÓ.

PALMA.

Formar ab aquestas lletras lo títul de una sarsuela castellana.

S. PITARRETA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Poble (prov. de Tarragona.)
 3 4 5 6 1 5 1.—Medicament.
 2 2 4 8 7 6.—Poble catalá.
 3 1 8 6 7.—Un planeta.
 8 4 3 1.—Ciutat de Italia.
 5 7 8.—Número.
 3 1.—Part del home.
 2.—Consonant.

J. ROIG Y SANFELIU,

CONVERSA.

—Ola ¿qué vas á buscar, Roseta, tan dematí?
 —Una lliura de ..

—¿Comf?

—No, lo que 'ls dos hem dit ja.

SALDONI DE VALACARCA.

GEROGLÍFICH.

×
 . T I
 I
 F H T

QUATRE BUROTS.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.